

שימוש בלמידה מבוססת פרויקטים להוראת מיומנויות הנדרשות במאה ה-21:

ממצאים מיוזמה ארצית

למידה מבוססת פרויקטים (PBL) מעניקה לתלמידים אפשרות להעמיק בנושאים הנלמדים וגם לרכוש את המיומנויות החיוניות לחיים במאה ה-21. למרות המגוון הרחב של פרויקטים לימודיים, המותאמים לגיל התלמידים ולמקצוע הנלמד, ניתן להצביע על מאפיינים משותפים של פרויקטים שעליהם מתבססת שיטת ה-PBL, שהם: מאפשרים לתלמידים לבחור ולהביע את דעתם; מאפשרים להם לעבוד בקצב שלהם ובהתאם לצורכי הלמידה שלהם והם מתוכננים, מנוהלים ומוערכים באופן קפדני. פרקטיקות הלמידה וההוראה, המבוססות על דגם ה-PBL ועל בניית ידע שיתופי, קשורות לפיתוח מיומנויות הנדרשות לחיים במאה ה-21.

מיומנויות אלה נחלקות לכמה סוגים:

- 1. מיומנויות של חשיבה ביקורתית:** מאפשרות לתלמידים לנתח בעיות מורכבות, לבחון שאלות שעליהן אין תשובות ברורות, לבצע ההערכה של זוויות ראייה שונות או מקורות מידע שונים ולהסיק מסקנות מתאימות, המבוססות על ממצאים ועל טיעונים לוגיים.
- 2. מיומנויות של שיתוף פעולה:** מאפשרות לתלמידים לעבוד ביחד, כדי לפתור בעיות או לענות על שאלות; עבודה משותפת, המתקיימת בצוותי עבודה יעילים ומכבדים להשגת יעד משותף ולקחת אחריות משותפת על ביצוע המשימה.
- 3. מיומנויות תקשורת:** מאפשרות לתלמידים לארגן את מחשבותיהם, את הנתונים ואת התוצאות ולחלוק אותם עם אחרים באופן יעיל, באמצעות מגוון אמצעי תקשורת, בעל פה ובכתב.
- 4. מיומנויות של יצירתיות וחדשנות:** מאפשרות לתלמידים ליצור ולחדד את הפתרונות לבעיות המורכבות ולבצע משימות המבוססות על סינתזה ואנליזה, לשלבן ולהציגן בדרכים חדשות ומקוריות.
- 5. מיומנויות של ויסות עצמי:** מאפשרות לתלמידים לקחת אחריות על הלמידה באמצעות זיהוי הנושאים שהם מעוניינים לחקור והתהליכים החיוניים ללמידה ולהיות מסוגלים לבצע הערכה של הלמידה.
- 6. מיומנויות של קשרים גלובליים:** מאפשרות לתלמידים להבין נושאים גלובליים ולפתח מודעות לגיאוגרפיה, לתרבות, לשפות, להיסטוריה ולספרות של ארצות אחרות.
- 7. מיומנויות של קשרים מקומיים:** מאפשרות לתלמידים ליישם את החומר הנלמד בהקשרים מקומיים ובהתייחס לנושאים קהילתיים.
- 8. מיומנויות טכנולוגיות:** מאפשרות לתלמידים להשתמש בטכנולוגיה כאמצעי למידה, לנהל את תהליך הלמידה והפקת התוצאות באמצעות מגוון טכנולוגיות מידע ותקשורת מתאימות.

המחקר הנוכחי בחן את הקשר בין שימוש בדגם PBL על ידי מורים לבין הקניית מיומנויות הנדרשות לחיים במאה ה-21 והערכתן. נמצא, כי מורים המשתמשים בשיטת ה-PBL וקיבלו תמיכה מקצועית נרחבת, מדווחים שהם ממקדים יותר את ההוראה בהקניית מיומנויות של המאה ה-21. הקשר בין שימוש בשיטת ה-PBL לבין מיקוד במיומנויות היה חזק במיוחד בתחום המתמטיקה, אם כי הוא נצפה ביחס לכל סוגי המיומנויות, פרט לאלה של קשרים גלובליים, שפותחו רק על ידי מורים בתחומי החברה.

בנוסף לכך, המחקר הראה, כי השימוש ב-PBL נפוץ יותר בכיתות שבהן הישגי התלמידים גבוהים מהצופה או נמוכים מהצופה. כיתות שבהן תלמידים לומדים ברמה המצופה מקבלות פחות הזדמנויות ללמוד בשיטת ה-PBL.

לסיכום, המחקר מצביע על החשיבות של שימוש בשיטה לשם פיתוח מיומנויות הנדרשות לחיים במאה ה-21.

התקציר מבוסס על המאמר :

Ravitz, J., Hixson, N., English, M., & Mergendoller, J. (2012). Using project based learning to teach 21st century skills: Findings from a statewide initiative. In *American Educational Research Association Conference, Vancouver, Canada* (Vol. 16). retrieved from:

<http://www.bie.org/images/uploads/general/21c5f7ef7e7ee3b98172602b29d8cb6a.pdf>